

МІСЦЕВІ ГЕНДЕРНІ ІНІЦІАТИВИ 2017–2018 ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ

Публікація «Досвід реалізації місцевих гендерних ініціатив 2017-2018» видана в рамках проекту міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (Проект ПРОМІС), який впроваджує Федерація канадських муніципалітетів за фінансової підтримки Міністерства міжнародних справ Канади. Зміст публікації є виключно думкою авторів та необов'язково відображає офіційну позицію Міністерства міжнародних справ Канади.

Уряд Канади надає велику увагу питанню утвердження гендерної рівності як у Канаді, так і поза її межами, оскільки переконаний, що забезпечення гендерної рівності сприятиме ефективному управлінню на всіх рівнях влади, а також допоможе досягти сталого розвитку суспільства та подолати бідність.

Діяльність Федерації канадських муніципалітетів та Проекту ПРОМІС спрямована на посилення ролі жінок в органах місцевого самоврядування, активне залучення жіноцтва до процесів економічного розвитку та зменшення гендерної нерівності в доступі до економічних ресурсів і суспільних благ.

Навесні 2017 року Проект ПРОМІС спільно з Асоціацією міст України провели конкурс на фінансування короткострокових гендерних ініціатив, метою яких є сприяння участі жінок у місцевому економічному розвитку. У публікації представлено досвід, результати та досягнення, напрацьовані виконавцями ініціатив.

Підвищення активності жінок в економічному житті чернівецької громади через самозайнятність. Виготовлення та реалізація виробів ручної роботи та просування власних брендів хендмейду

м. Чернівці

КОНТЕКСТ

З 2014 року ГО «Народна допомога Україна» започаткувала ініціативу «Чернівецький Фортель», спрямовану на підтримку жінок, які займаються виготовленням виробів ручної роботи (хендмейд). ГО «Народна допомога Україна» прагне розвиватися в обраній сфері задля більш активної участі жінок у місцевому економічному розвитку, збільшення доходу їхніх родин та інтеграції жінок до ринку праці.

Для таких жінок «Чернівецький Фортель» забезпечив створення відкритого майданчика для продажів та презентації їхньої роботи, а також підвищив мотивацію жінок щодо подальшого саморозвитку в цьому напрямку (презентація робіт на інших заходах, продажі на веб-ресурсах тощо).

Фактично, на сьогодні для жінок, які виховують двох та більше дітей / перебувають у відпустці для догляду за дитиною, одиноких матерів, жінок із низьким рівнем доходу та жінок із родин ВПО виробництво й реалізація виробів ручної роботи є оптимальною, а іноді – єдиною можливістю самозайнятості. Через побутову завантаженість і потребу приділяти більшість свого часу вихованню дітей жінки є неконкурентоспроможними на вільному ринку праці.

Щоб забезпечити самозайнятність через заняття хендмейдом, жінкам необхідна підтримка, а саме – навчання з питань бізнес-планування та розвитку власної справи; маркетингу (опис продукції, презентація, фотопрезентація, оформлення товарного вигляду); просування та продажів продукції на веб-ресурсах.

ІНІЦІАТИВА

Ініціатива «Підвищення активності жінок в економічному житті чернівецької громади через самозайнятність (виготовлення та реалізація виробів ручної роботи та просування власних брендів хендмейду)» передбачає забезпечення високого рівня участі жінок у місцевому економічному розвитку та їхню інтеграцію до ринку праці через підтримку виготовлення й реалізації ними виробів ручної роботи.

ВИКОНАВЕЦЬ

ГО «Народна допомога Україна»

ЩО БУЛО ЗРОБЛЕНО?

- У залі Чернівецької міської ради проведено громадське обговорення щодо можливостей інтеграції жінок до ринку праці та забезпечення самозайнятості через хендмейд.
- Розроблено навчальну програму тренінгів «Бізнес-планування та основи маркетингу» і «Розвиток бренду та просування продукції на веб-ресурсах».
- Сформовано дві навчальні групи (по 30 жінок у кожній із груп). Для кожної групи за час проекту було проведено два дводенні тренінги за розробленою програмою.
- Створено навчальну групу у Фейсбучі «Handmade Marketing» для допомоги, консультування та підтримки.

ки майстрів ручної роботи. У групі постійно оновлюється інформація, публікуються навчальні статті та відео. Наразі група налічує 338 учасників.

- Підготовлено та проведено презентаційний захід у рамках фестивалю «ФортельФест» і святкування Дня

міста Чернівці за участі жінок – учасниць навчальної програми за проектом (7–8 жовтня 2017 року). Проведено вуличну дискусію «Роль жінки в розвитку громади м. Чернівці». Презентовано успішний досвід жінок – майстринь із чернівецької громади та родин ВПО.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ

- 1** Соціальне та економічне становище 60 учасниць проекту покращиться завдяки участі у тренінговій та консультативній програмі.
- 2** Завдяки розвитку самозайнятості через хендмейд буде збільшено дохід та інтегровано до ринку праці щонайменше 50 % учасниць проекту.
- 3** До навчальних і консультативних заходів проекту долучилися й отримали допомогу, поради та консультації 250 жінок із Чернівців та інших регіонів України, які займаються хендмейдом.
- 4** Розширено економічні можливості ініціативної групи жінок, які займаються ручною роботою та готові розвивати хендмейд у Чернівцях як інструмент самозайнятості для інших жінок.
- 5** Досягнуто домовленості з Чернівецькою міською радою щодо відкриття у травні 2018 року в комунальному приміщенні крафтингового хабу «Чернівецький Фортель», метою якого є підтримка жінок із чернівецької громади та жінок із родин ВПО у процесах самозайнятості, професійного розвитку та збільшення економічних можливостей через розвиток авторських брендів ручної роботи.

ВИКЛИКИ

Виклик 1. Під час проекту команді довелося зіткнутися з викликом, пов'язаним із організацією презентаційного заходу в рамках фестивалю «ФортельФест» і святкування Дня міста Чернівці за участі жінок – учасниць навчальної програми за проектом. Завдяки проведенню низки зустрічей та посиланню на гарантійний лист підтримки від Чернівецької міської ради, який було надано під час подання апікаційної форми за проектом, було досягнуто домовленості та порозуміння. Усі заходи, заплановані в рамках проекту, відбулися вчасно та були погоджені міською радою.

Виклик 2. Оскільки потреба у продовженні навчальних заходів та розвитку розпочатої проектом активності для жінок м. Чернівці залишається надзвичайно високою, викликом на сьогодні є забезпечення роботи навчальної групи, проведення тренінгів, семінарів і консультацій для майстринь на постійній основі в рамках роботи крафтингового хабу «Чернівецький Фортель».

Жіноче підприємництво – альтернатива розвитку монопрофільних міст

м. Першотравенськ

КОНТЕКСТ

Першотравенськ є одним із наймолодших міст Дніпропетровщини. Це – монопрофільне місто, у якому основною галуззю економіки є вугільна промисловість. Актуальними завданнями для міста є створення альтернативних видів господарської діяльності, а також підвищення ролі малого та середнього підприємництва. Саме завдяки цьому вектору економічного розвитку ми зможемо спостерігати подальший успіх та зростання добробуту жителів міста.

Чисельність населення м. Першотравенська становить 29 тис. осіб, із яких чоловіків – 13 606, жінок – 15 664. Рівень безробіття серед жінок у 2016 році становив 62 %.

Тематика проекту для м. Першотравенська є актуальною й важливою з огляду на досить високий рівень жіночого безробіття в місті, що негативно впливає на добробут та соціально-економічний розвиток громади.

Необхідними є: підвищення рівня знань і навичок жінок щодо створення та розвитку власного бізнесу завдяки проведенню тренінгів «Розпочни та розвивай свій бізнес», збір та поширення історій успіху учасниць проекту, популяризація жіночого підприємництва серед громад Дніпропетровської області, створення умов для більш активної участі жінок у підприємництві.

ІНІЦІАТИВА

Ініціатива «Жіноче підприємництво – альтернатива розвитку монопрофільних міст» покликана розширити участь жінок у підприємстві та спрямована на те, аби допомогти жінкам знайти шляхи реалізації своїх бізнес-ідей. Вона дасть учасницям змогу навчитися володіти фінансовими інструментами, розвинути бізнес-бачення, ознайомитись із законодавчою базою в різних сферах діяльності та підвищити свою фінансову незалежність. Ініціатива також допоможе жінкам реалізувати підприємницький потенціал і відкрити власну справу, активізувати ініціативи взаємодопомоги та зв'язки між підприємцями й органами місцевого самоврядування.

ВИКОНАВЦІ

- ГО «Дніпропетровський інститут муніципального управління»
- Дніпропетровське регіональне відділення Асоціації міст України
- Першотравенська міська рада

ЩО БУЛО ЗРОБЛЕНО?

У рамках реалізації гендерної ініціативи «Жіноче підприємництво – альтернатива розвитку монопрофільних міст» та з метою опанування жінками теоретичних і практичних знань у галузі проектної діяльності експертами громадської організації «Дніпропетровський інститут муніципального управління» (ДІМУ) було розроблено методичні матеріали.

На першому етапі було проведено перший круглий стіл, де за заявами-анкетами було сформовано групу учасниць. У процесі відбору важливим чинником була мотивація претенденток та особиста готовність до навчання.

На другому етапі експертами ДІМУ в режимі відеокон-

ференції було проведено 8 тренінгів «Розпочни та розвивай свій бізнес» (тривалість кожного з тренінгів – 4 години).

На третьому етапі реалізації ініціативи було проведено другий круглий стіл, де було презентовано бізнес-ідеї та бізнес-проекти учасниць.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ

- 1 Внесено зміни до Програми сприяння розвитку підприємництва в м. Першотравенську на 2017–2020 роки в частині стимулювання та підтримки жіночого підприємництва, запровадження практики проведення семінарів-тренінгів з питань запровадження та ведення бізнесу жінками, розширення участі жінок-підприємців у розробленні та формуванні місцевої економічної політики.
- 2 Залучено до співпраці Першотравенський міський центр зайнятості.
- 3 Зміцнено лідерський та особистісний потенціал учасниць гендерної ініціативи.
- 4 20 жінок м. Першотравенська підвищили рівень знань з питань започаткування бізнесу та бізнес-планування.
- 5 Привернуто увагу місцевої влади до значення жіночого підприємництва для місцевого економічного розвитку, зокрема, для розширен-

ПОРАДИ ДЛЯ РЕПЛІКАЦІЇ

- 1) Сприяти залученню до співпраці всіх зацікавлених сторін.
- 2) Проводити широку інформаційну політику.
- 3) Ретельно планувати заходи та організувати тренінги.
- 4) Забезпечувати належне матеріально-технічне оснащення.

ня можливостей підприємницької активності жінок, зміцнення їхньої економічної незалежності та підвищення якості життя.

- 6 Налагоджено діалог між органами влади, жіночими громадськими організаціями та бізнес-структурами щодо створення умов для розвитку жіночого підприємництва та механізмів підтримки участі жінок у підприємстві.

ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Впровадження ініціативи на першому етапі було ускладнено проблемою залучення жінок до участі в тренінгах, оскільки рівень представленості жінок у суспільно-економічному житті міста є дуже низьким. Як наслідок, жінки мають обмежені можливості впливу на розвиток економічного потенціалу м. Першотравенська.

Однак, попри наявні перешкоди, налагодження співпраці з місцевою владою допомогло реалізувати проект.

ПОЗИТИВНИЙ ДОСВІД

Ініціатива підтвердила важливість і необхідність запровадження практики проведення навчання для жінок з питань організації та ведення бізнесу, а також популяризації жіночого підприємництва. Крім того, позитивним є консолідований діалог між владою, бізнесом та громадським сектором щодо розширення участі жінок у формуванні місцевої економічної політики.

Гендерна мапа м. Сєвєродонецька

м. Сєвєродонецьк

КОНТЕКСТ

Відсутність гендерної мапи в м. Сєвєродонецьку не дає змоги проаналізувати стан гендерного балансу в організації роботи органів місцевого самоврядування та процесі надання послуг, розробленні й реалізації соціально-економічних програм розвитку.

Гендерна рівність – це важливе питання прав людини.

Вона відіграє значну роль в економічному та соціальному розвитку суспільства. За допомогою гендерної мапи можна аналізувати і планувати бюджетні видатки на чоловіків та жінок у місті з урахуванням їхнього соціального статусу, віку та місця проживання.

ІНІЦІАТИВА

Ініціатива «Гендерна мапа м. Сєвєродонецька» спрямована на сприяння забезпеченню гендерного балансу в організації роботи Сєвєродонецької міської ради та її структурних підрозділів шляхом створення гендерної мапи м. Сєвєродонецька.

ЩО БУЛО ЗРОБЛЕНО?

- Створено робочу групу з 5 експертів для проведення дослідження щодо використання гендерного-виваженого підходу.
- Експертною групою проведено дослідження щодо використання гендерних підходів при ухваленні рішень у м. Сєвєродонецьку.
- Розроблено електронну версію гендерної мапи.
- Розроблено макет гендерної мапи у форматі А4 та видано 1000 примірників гендерної мапи.
- Інформацію щодо розробленої гендерної мапи поширено серед цільової аудиторії (розміщення в ЗМІ, на сайтах, у публічних бібліотеках).
- Проведено інформаційну кампанію «Роль чоловіків у досягненні гендерної рівності».
- Тиражування листівки «Шлях до гендерної рівності» – 2000 примірників.
- Проведено круглий стіл «Просування ідей гендерної рівності» із представниками ОМС, лідерами ГО, журналістами ЗМІ. Кількість учасників – 20 осіб, із них – 7 чоловіків.
- Проведено фокус-театр «Креативний гендер», у якому взяли участь активні мешканці міста і представники ГО. Було зіграно 5 міні-сценок на гендерну тематику.
- Було проведено гендерний аналіз чинних бюджетних програм Сєвєродонецької міської ради.
- Звіт «Чи мають різні групи населення рівний доступ

ВИКОНАВЦІ

- Сєвєродонецька міська рада
- ГО «Жінки Луганщини»

ПОРАДИ ДЛЯ РЕПЛІКАЦІЇ

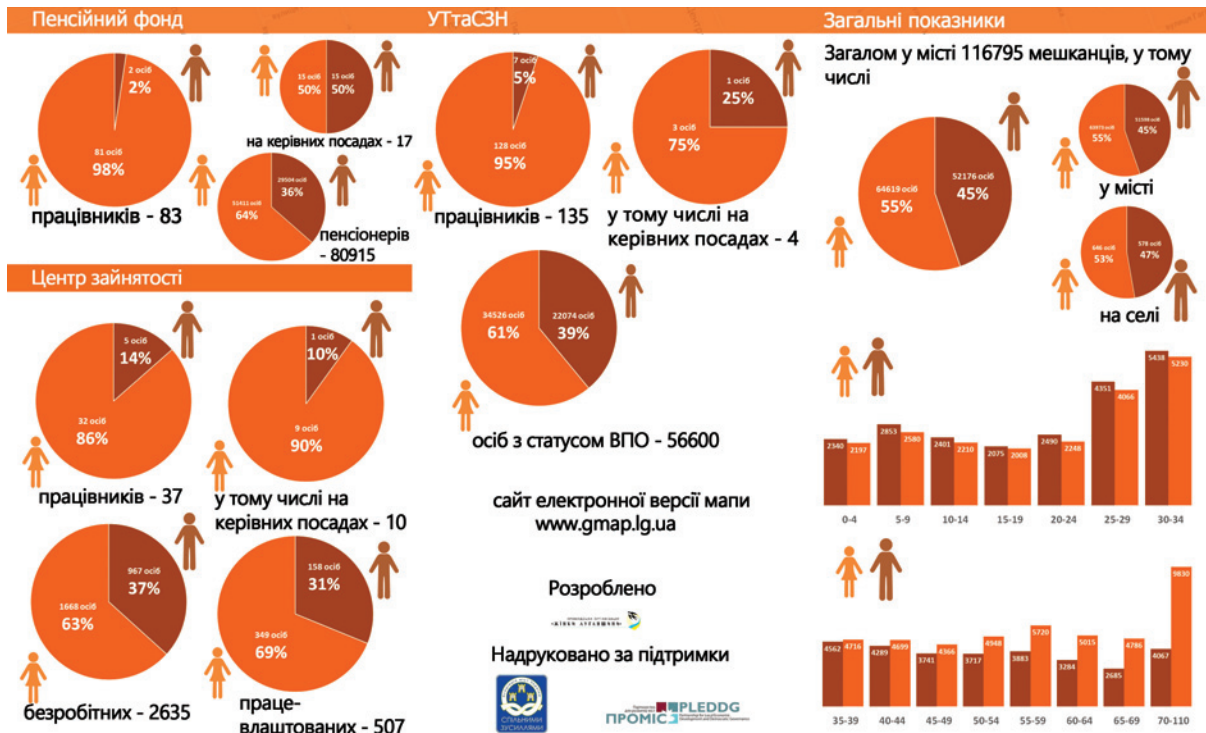
- 1) Проведення консультацій із особами, які є розпорядниками інформації.
- 2) Використання можливостей, наданих чинним законодавством України в частині забезпечення доступу до публічної інформації та проведення експертизи чинних бюджетних програм Сєвєродонецької міської ради.

до отримання послуг за рахунок міського бюджету?».

- Проведено підсумкову прес-конференцію з онлайн-трансляцією за результатами проекту.

Гендерна мапа Сєвєродонецьк

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ

- 1 Виявлено гендерні проблеми в м. Сєвєродонецьку.
- 2 Диференційовано за ознакою статі показники в різних сферах життєдіяльності міста.
- 3 Поглиблено обізнаність громадян міста щодо гендерних проблем та шляхів їх вирішення.
- 4 Вперше створено гендерну мапу міста та поширено інформацію про неї.
- 5 Проведено гендерний аналіз бюджетних програм і надано рекомендації ОМС та їх структурним підрозділам щодо забезпечення рівних можливостей участі чоловіків і жінок у прийнятті рішень, а також рівного доступу різних груп населення міста до ресурсів та послуг.
- 6 Поглиблено обізнаність посадових осіб органів місцевого самоврядування міста щодо застосування результатів гендерних досліджень та гендерної статистики при підготовці бюджетних програм.

СКЛАДОВІ УСПІХУ

- 1) Проведення інформаційно-просвітницьких заходів з питань гендерної рівності в різних сферах життя.
- 2) Залучення до проведення гендерного аналізу експертів з питань ГР, представників ОМС та громадських активістів.
- 3) Об'єднання зусиль представників ОМС, управління статистики, державних установ, науковців та представників громадських організацій, а також залучення спеціалістів із гендерного аналізу сприяли проведенню дослідження гендерних проблем міста.

ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Виклик 1. Розробникам гендерної мапи не вдалося отримати розмежовані за ознакою статі дані щодо підприємницької діяльності в місті.

Потрібно бути готовими до відсутності гендерних показників, необхідних для аналізу обраної сфери, і слід розпочинати роботу зі збору розмежованих за ознакою статі даних та гендерно-чутливих показників із відкритих джерел.

Виклик 2. Для деяких посадових осіб ОМС та їх структурних підрозділів необхідність урахування гендерних аспектів у роботі не є очевидною.

Додаткову увагу потрібно надати гендерній просвіті при зустрічах із посадовими особами ОМС.

Розроблення Програмного документа з метою сприяння реалізації зобов'язань згідно з Європейською Хартією рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад, підписантом якої є Вінницька міська рада, на період 2018–2023 рр.

м. Вінниця

КОНТЕКСТ

Вінниця є містом, що впроваджує новітні технології в різних сферах життєдіяльності.

18 травня 2017 р. на засіданні виконавчого комітету Вінницької міської ради було ухвалено рішення № 1153 «Про приєднання до Європейської Хартії рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад».

ВООГО «Відкрите суспільство» було ініціатором лобювання ухвалення цього рішення. Упродовж двох років відбувалися консультації, зустрічі з ключовими

особами, які ухвалюють рішення. Нарешті цей документ було підписано. Вперше в Україні ОМС долучився до підписання такого документа, публічно визнавши свою відданість реалізації права на рівність, особливо щодо жінок і чоловіків у м. Вінниці. Без Програмного документа цілі, завдання та зобов'язання Хартії не буде реалізовано. Відповідно, імплементація цього документа передбачає розроблення Програми (Плану дій) у партнерстві з різними департаментами, НГО та експертами з гендерних питань.

ІНІЦІАТИВА

Розроблення дворічного Програмного документа (Плану дій) з метою імплементації Європейської Хартії рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад («gender mainstreaming» та «gender budgeting» (із урахуванням аналітичних даних щодо місцевої ситуації та локального досвіду жінок на рівні їхнього повсякденного життя, зокрема, умов їхнього проживання і праці)).

ВИКОНАВЦІ

- ВООГО «Відкрите суспільство»
У партнерстві з:
- Департамент соціальної політики Вінницької міської ради та його підрозділ:
- Вінницький міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді

ЩО БУЛО ЗРОБЛЕНО?

- Проведено аналіз статистичних даних за 2015–2016 рр. щодо становища жінок та чоловіків у м. Вінниці.
- Створено робочу групу з розроблення Концепції програми «Місто за рівність» на період до 2023 року». До групи ввійшли представники 6 департаментів міської ради, НГО та експерти з гендерних питань.
- Розроблено Концепцію та підготовлено проект Плану дій з імплементації Європейської Хартії рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад.
- Виконавчий комітет міської ради схвалив проект рішення міської ради «Про затвердження Концепції Програми «Місто за рівність» на період до 2023 року», який підписали 12 департаментів міської ради. Зазначений вище проект подали на розгляд міської ради. Координатором Програми визначили департамент соціальної політики Вінницької міської ради.
- Інформацію про розроблення Концепції програми «Місто за рівність» на період до 2023 року» та про-

екту Плану дій з імплементації Європейської Хартії рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад поширено через ЗМІ, Інтернет та соціальні мережі (було організовано три телевізійні програми, ефір на регіональному радіо та на національному «Громадському радіо», надано інтерв'ю пресі, поширено статті в інтернет-мережі).

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ

- 1 Концепцію програми «Місто за рівність» на період до 2023 року» затверджено виконкомом Вінницької міської ради та сесією міської ради.
- 2 Дію Програми продовжено включно до 2023 року.
- 3 До підписання Концепції програми долучилися 12 департаментів міської ради.
- 4 Підготовлено проект Плану дій з імплементації

Європейської Хартії рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад.

- 5 Інформацію про визначену діяльність поширено через ЗМІ та інтернет-мережу.
- 6 Розроблено й надруковано брошуру щодо актуальності, процесу формування та ухвалення Концепції програми «Місто за рівність» на період до 2023 року» у м. Вінниці.

ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Виклик 1. Труднощі у зборі гендерних даних та формуванні статистики: частину показників не розподілено за статтю та віком, для деяких статистичних даних не передбачено відкритого доступу.

Статистичні дані з різних джерел на одну й ту саму тематику (наприклад, дані щодо гендерно-зумовленого та домашнього насильства) суттєво різняться.

Шляхи подолання

У Концепції програми одним із пріоритетів є вдосконалення системи підготовки та збору статистичної інформації шляхом розширення переліку показників, що розподілені за статтю, забезпечення відкритості інформації та вдосконалення процесу її використання через підвищення рівня компетентності представників ОМС в питаннях гендерної рівності.

Виклик 2. Ставлення учасників робочої групи та інших залучених осіб до процесу розроблення Концепції та Плану дій (щодо питань гендерної рівності).

Шляхи подолання

Необхідно посилити гендерну чутливість учасників робочої групи та інших залучених осіб через інформування та додаткову аргументацію. Підвищення рівня компетентності представників ОМС в питаннях гендерної рівності також заплановано і визначено як один із пріоритетів Концепції програми та Плану дій.

Кращі ініціативи жінок України для економічного розвитку місцевих громад

м. Київ
м. Ірпінь

КОНТЕКСТ

Згідно з даними Звіту з глобального гендерного розриву за 2014 рік Україна посідає 56 місце серед 142 країн за величиною гендерного розриву в таких сферах нерівності, як економіка, освіта, здоров'я та політика. Хоча українські жінки є освіченою та економічно активною частиною населення, утім, вони не мають належного представництва ні в економічній сфері, ні в органах ухвалення рішень. Такий невтішний результат

є наслідком багатьох культурно-соціальних причин, які потребують системної роботи, просвітництва та дієвих економіко-політичних механізмів. Часто жінки не знаходять у собі сили та віри в успіх через брак унаочнених позитивних прикладів, які можна застосувати у своїй діяльності. Особливо це актуально для діяльності, що впливає на «нежіночу» економічну сферу суспільства.

ІНІЦІАТИВА

Ініціатива «Кращі ініціативи жінок України для економічного розвитку місцевих громад» спрямована на підвищення спроможності жінок для провадження успішної економічної діяльності через популяризацію провідних реалізованих ініціатив із різних громад України. Проект має корисне практичне значення для економічного розвитку громад України, зокрема, завдяки посиленню ролі жінок у цьому процесі. Зібрані успішні практики жінок зі сфери бізнесу, самоврядування чи громадської діяльності сформулюють конкретні (дієві) методичні рекомендації з паралельним оглядом законодавчої бази та європейських практик для органів місцевого самоврядування, а також Верховної Ради України. Рекомендації будуть використовуватись у практичній діяльності різних суб'єктів територіальних громад. Також у рамках проекту уряду України було запропоновано започаткувати офіційне відзначення 19 листопада Дня жіночого підприємництва.

ВИКОНАВЦІ

- ГО «Європейська асамблея жінок-депутатів»
- ГО «Міжнародна амбасада жінок-підприємців»
- ГО «Всеукраїнське об'єднання жінок-депутатів»

ЩО БУЛО ЗРОБЛЕНО?

- Проведено всеукраїнський конкурс на найкращі жіночі ініціативи у сфері економічного розвитку громади: створення бізнесу, лобювання рішень місцевого самоврядування, написання місцевих економічних стратегій і планів, проведення громадських та просвітницьких заходів тощо.
- Відзначено День жіночого підприємництва в приміщенні Верховної Ради України, де було підбито підсумки зібраних ініціатив, нагороджено переможців конкурсу, розглянуто законодавчі пропозиції та шляхи підтримки жіночого підприємництва в Україні.
- Надруковано збірник успішних історій жінок, які значно вплинули на економічний розвиток громад. Цей збірник може бути використано як персональний путівник для активних жінок, а також як порадник для органів місцевого самоврядування щодо шляхів підтримки економічної діяльності жінок на місцях.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ

КОРОТКОСТРОКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ:

- 1 Популяризовано роль жінок в економічному розвитку громад завдяки оголошенню та проведенню конкурсу жіночих ініціатив.
- 2 Проведено конкурс на найкращі ініціативи жінок у сфері економічного розвитку в номінаціях: успішний бізнес, успішна ініціатива місцевого самоврядування, успішне дослідження на тему, успішна просвітницька кампанія.
- 3 Відзначено День жіночого підприємництва спільно з Міжнародною амбасадой жінок-підприємців, нагороджено переможців конкурсу, на заході у Верховній Раді України обговорено актуальні питання жіночого підприємництва в Україні.
- 4 Надруковано та розповсюджено Посібник рекомендацій для місцевого самоврядування щодо підтримки жінок у процесі економічного розвитку громад (проілюстровано різні механізми та підходи на успішних прикладах, що перемогли в конкурсі ініціатив).

ДОВГОСТРОКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ:

- 1 На національному рівні популяризовано та обговорено роль жіноцтва в економічному розвитку громад, офіційно започатковано День жіночого підприємництва в Україні.
- 2 Розгорнуто тему децентралізації та підприємництва, проведено пошук шляхів для зміцнення економічного розвитку об'єднаних громад.
- 3 Підвищено спроможність жінок у всій Україні щодо успішного ведення власного бізнесу, лобіювання інтересів свого бізнесу та підтримки економічних ініціатив місцевим самоврядуванням.
- 4 Акумуляовано передовий позитивний досвід підтримки економічних ініціатив жінок для органів місцевого самоврядування.
- 5 Сформовано рекомендації для законодавців Верховної Ради щодо підтримки жінок-підприємців.
- 6 Посилено міжнародну співпрацю між українськими та закордонними об'єднаннями, діяльність яких спрямована на посилення ролі жінок у політично-економічному розвитку Європи.

ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Загалом, ведення успішного бізнесу в сучасних ринкових умовах України є непростим питанням. Особливо це стосується участі жінок у бізнес-проектах і започаткування ними власних проектів. Через стереотипний вплив громад на спроби реалізації жінками ініціатив у сфері економічної діяльності жінкам не вистачає наочних прикладів успіху жіноцтва в цій сфері, а також бракує позитивної комунікації щодо передового досвіду та подолання перешкод. У рамках цього проекту Міжнародна амбасада жінок-підприємців запросила до своїх лав активних представниць економічної діяльності з різних куточків України (учасниць проекту) для участі в так званому комунікативному майданчику. Саме якісна комунікація щодо персонального досвіду кожної жінки значно впливає на підвищення самооцінки, мотивації та подальший успіх особистої справи.

ПОЗИТИВНИЙ ДОСВІД

Успіх жінок у підприємницькій діяльності, а також їхню вагомую роль в економічному розвитку українських громад описано в конкретних прикладах та проілюстровано життєвими історіями в путівнику «Кращі жіночі ініціативи для економічного розвитку громад України».

Офіційно започатковано День жіночого підприємництва в Україні – 19 листопада. До ініціативи долучилися депутатки Верховної Ради та депутатки різних рівнів, а також керівниці найбільших підприємств країни.

КОНТЕКСТ

Бачення жінок та чоловіків щодо того, яким має бути найкомфортніше для проживання місто, часто відрізняються, тому при міському плануванні та розробленні стратегій розвитку міста необхідно зважати на гендерні аспекти. Однак з огляду на те, що традиційний міський розвиток поглинутий будівельним середовищем, планування здебільшого є «гендерно-сліпим». Хоча гендерні питання насправді мають велике значення в плануванні міського розвитку, оскільки вони охоплюють широкий спектр проблем (ідеться, зокрема, про зайнятість, житло, відкритий простір, транспорт і навколишнє середовище тощо). На жаль, містобудування є більш чоловіко-орієнтованим процесом, тож, відповідно, пріоритетним при наданні міських послуг є задоволення потреб насамперед активного населення чоловічої статі. Одним із наслідків такої політики є

будівництво багатоповерхівок без зелених насаджень, місць для збору ТПВ, садків/шкіл, дитячих майданчиків тощо. Причиною цієї ситуації є, передусім, домінування чоловіків на різних посадах у сфері містобудування (планувальники, архітектори, інженери, комунальники тощо) (65 % керівників – чоловіки). До того ж, відсутня політика гендерної пріоритетизації у відповідних департаментах (усі проекти затверджуються на основі суб'єктивних висновків керівництва без залучення зацікавлених сторін, проведення детального аналізу територій тощо). Проблема стосується насамперед осіб жіночої статі, представників вразливих груп населення (дітей, пенсіонерів, осіб з інвалідністю), а також осіб чоловічої статі, які в результаті неефективного планування та гендерно-сліпого аналізу мають справу з негативними наслідками такої діяльності.

ІНІЦІАТИВА

Метою ініціативи «Гендерний аналіз у м. Івано-Франківську» було забезпечення гендерної справедливості в міському плануванні та процесі прийняття рішень у м. Івано-Франківську.

ВИКОНАВЦІ

- ГО «Центр муніципального та регіонального розвитку – ресурсний центр»
- Управління економічного та інтеграційного розвитку виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради

ЩО БУЛО ЗРОБЛЕНО?

- Спільно з партнером проекту проведено 10 зустрічей робочих груп із зацікавленими особами, представниками відповідних підрозділів виконавчого комітету, у яких взяли участь 103 особи.
- Проведено гендерний аналіз у сфері містопланування та містобудування, надання муніципальних послуг (опитування та аналіз поточного стану врахування інтересів жінок та вразливих груп населення при плануванні міських територій, наданні муніципальних послуг). 501 особа взяла участь в опитуванні.
- Для поширення інформації про гендерну пріоритетизацію в різних сферах життєдіяльності розроблено сюжет і знято відеоролик про поточний стан справ з метою привернення уваги до цього питання. Також для порівняння перекладено українською мовою відеоролик про застосування принципів гендерної рівності у Швеції.
- Проведено засідання круглого столу щодо представлення результатів гендерного аналізу, у якому взяли участь 20 осіб.
- Розпочато створення експертної ради з питань розгляду звернень за фактами дискримінації за ознакою статі. До складу ради було запропоновано осіб, які представляють органи місцевого самоврядування, громадський сектор, ЗМІ, бізнес, а також осіб з інвалідністю, жінок-домогосподарок та інших зацікавлених осіб. Запланована кількість членів ради – 10 осіб.
- Розроблено макет екологічної торбинки та виготовлено 100 одиниць для розповсюдження з метою інформування цільової групи щодо ініціативи та проблематики.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ

- 1 Міське планування та розвиток підсилено гендерно-чутливим та інклюзивним підходами.
- 2 Розпочато процес формування експертної ради з питань розгляду звернень за фактами дискримінації за ознакою статі, що координуватиме ініціативи та заходи з гендерної тематики: аналіз, моніторинг, оцінка, рекомендації.
- 3 Одержані дані використовуються для проведення глибшого аналізу, зміни поточних систем планування, доопрацювання політик щодо містобудування, планування, надання муніципальних послуг.
- 4 Жінок буде залучено до процесів містобудування.
- 5 Якість життя мешканців міста покращуватиметься завдяки врахуванню потреб усіх категорій населення та справедливому розподілу ресурсів.

ПОРАДИ ДЛЯ РЕПЛІКАЦІЇ

- 1) Уникати прагнення охопити всі сфери, натомість зосереджуватися на конкретній сфері для досягнення чіткіших показників, пошуку гендерних розривів та формування шляхів до усунення таких розривів.
- 2) Зважати на те, що для деяких осіб необхідність урахування гендерних аспектів не є очевидною, тому велику увагу потрібно надавати гендерній просвіті.
- 3) Продумати забезпечення стійкості результатів проекту.

ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Стереотипне мислення в мешканців міста щодо гендерних питань та неочевидність потреби в застосуванні гендерно-чутливих підходів у сфері містобудування.

Виділяти час для інформування учасників заходів про загальні поняття гендерної рівності, розвінчування стереотипів та міфів, які існують довкола цієї теми, ведення діалогу з учасниками щодо їхнього бачення наявності чи відсутності проблематики гендерної нерівності на просторах міського розвитку.

ПОЗИТИВНИЙ ДОСВІД

Ініціатива підтвердила можливість і необхідність застосування гендерно-чутливих підходів у сфері містобудування, міського розвитку та надання муніципальних послуг.

Результати дослідження передано міському голові для ознайомлення – це сприятиме приверненню уваги до питань гендерно-чутливого розвитку міського простору та надання муніципальних послуг мешканцям міста. Розроблені рекомендації заохочуватимуть до забезпечення можливостей рівного доступу жінок і чоловіків до ресурсів, послуг та вигод місцевого розвитку.

Експертна рада з питань розгляду звернень за

фактами дискримінації за ознакою статі створюється з метою розгляду, обліку й узагальнення звернень з питань дискримінації за ознакою статі та підготовки пропозицій щодо усунення гендерних розривів, а також із метою сприяння реалізації ефективної державної політики з питань гендерної рівності, запобігання гендерному та домашньому насильству, підвищення спроможностей і надання повноважень жінкам та, відповідно, задля ефективної реалізації політики гендерної рівності в м. Івано-Франківську. Членство представника громадської організації допоможе забезпечити стійкість проекту та реплікацію його результатів на інші важливі аспекти.

Розвиток жіночого підприємництва. Жіноче лідерство. Подолання гендерної нерівності серед керівників підприємств та фізичних осіб–підприємців м. Рівне шляхом залучення жінок у місцевий економічний розвиток

м. Рівне

КОНТЕКСТ

Поштовхом до виникнення ідеї ініціативи став проведений у травні 2017 року аналіз гендерного розподілу керівників юридичних осіб та фізичних осіб–підприємців в Україні. Згідно з результатами аналізу було виявлено, що існує гендерна нерівність серед керівників підприємств та фізичних осіб–підприємців

в Україні, зокрема, у Рівненському регіоні – 60/40 на користь чоловіків. Отже, це відображає нерівність і дискримінацію жінок на ринку праці та в ситуаціях, коли йдеться про розвиток ними власної справи. Саме тому серед жінок спостерігається високий рівень безробіття.

ІНІЦІАТИВА

Розвиток жіночого підприємництва. Жіноче лідерство. Подолання гендерної нерівності серед керівників підприємств та фізичних осіб – підприємців м. Рівне шляхом залучення жінок у місцевий економічний розвиток

ВИКОНАВЦІ

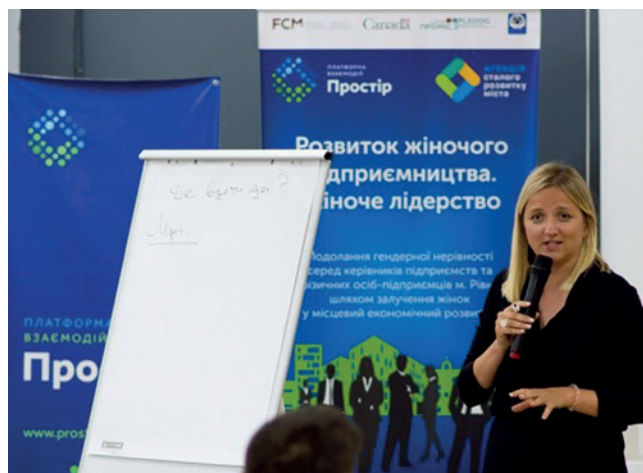
- ГО «Агенція сталого розвитку міста»
- ГО «Платформа взаємодій «Простір»

ЩО БУЛО ЗРОБЛЕНО?

- Організовано широку інформаційну кампанію, яка допомогла привернути увагу до ініціативи та актуальної проблеми гендерної нерівності.
- Розроблено навчальні програми циклу занять із урахуванням індивідуальних особливостей учасниць навчальної групи.
- Проведено цикл навчально-практичних занять і зустрічей із успішними підприємницями та директорками, які поділились успішним досвідом ведення власної справи та використання сучасних технологій у професійній діяльності.
- Першим заходом із циклу став навчальний семінар «Жінка в бізнесі. Вибір бізнес-ідеї. Відкриття власної справи», присвячений розвитку жіночого підприємництва. Цей семінар мав на меті навчити якомога більше жінок проактивного мислення: не чекати, поки ситуація зміниться, а змінювати її самостійно. Спікер заходу – Анна Петрова, засновниця та генеральна директорка «Startup Ukraine», засновниця «Selfmade Woman Community».
- Наступний захід був присвячений старту бізнесу та юридичним основам започаткування власної справи – «Старт бізнесу. Юридичні основи. Співпраця з контролюючими органами. Трудове та податкове законодавство».
- Наступним етапом реалізації ініціативи став майстер-клас «Сучасні технології для залучення та утримання клієнтів» від Павла Алексевича, провідного рівнен-

ського маркетолога. На семінарі учасниці дізналися про тонкощі роботи з клієнтами, їх залучення та утримання, розглянули основні інструменти онлайн-маркетингу, їх особливості, переваги та недоліки, а також поговорили про шляхи перетворення потенційного клієнта в постійного та лояльного до бізнесу.

- Після кожного із семінарів учасницям було надано консультативно-технічну допомогу з використання на практиці знань і навичок (електронною поштою, по телефону та особисто під час занять).
- Завершальний захід проекту був присвячений обміну досвідом між успішними жінками-лідерками України, а також успішними історіями старту та ведення бізне-

су (форум «Гендерна рівність у місцевому економічному розвитку. Жіноче лідерство»). Спікери надихали своїми історіями успіху та розповідали про досягнення: від креативних ідей створення StartUp-ів –

до управління величезними корпораціями.

- Підготовлено та розміщено в місцевих ЗМІ інформаційні повідомлення та статті щодо можливостей розвитку жіночого підприємництва в місті.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ

- 1** Усі заходи відвідали 353 особи, зокрема, 324 жінки, що становить 91,7 %. Серед усіх учасників на момент проведення ініціативи 77 % осіб не мали власної справи, а решта – це офіційно зареєстровані підприємці, які фактично не провадили діяльності або лише нещодавно зареєстрували свою діяльність.
- 2** Серед відвідувачів заходів були 12 офіційно зареєстрованих фізичних осіб – підприємців. Також відомо, що 7 осіб мають намір розпочати власну справу найближчим часом.
- 3** Реалізація проекту стала поштовхом до відкриття жінками власної справи – це передбачає приріст суб'єктів господарювання на 5,5 %, або на 19 осіб.

- 4** Підвищено рівень знань і практичних навичок жінок Рівненщини щодо старту підприємницької діяльності.
- 5** Засвоєні знання й уміння надали жінкам можливість відкрити в собі потенціал лідера/власника своєї справи, додали впевненості у власних силах та систематизували раніше здобуті знання щодо управління бізнес-процесами.
- 6** Реалізація ініціативи стала поштовхом для жінок до відкриття власної справи, розвитку бізнесу, розширення прав та реалізації себе як лідера компанії. Ця ініціатива посприяла розвитку жіночого підприємництва, розширенню економічних можливостей та зменшила рівень безробіття серед жінок.

ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Виклик 1. Залучити до навчання жінок, що працюють.

З метою популяризації ініціативи серед мешканок міста було проведено широку інформаційну кампанію із залученням популярних видань та публічних сторінок у соціальних мережах.

Виклик 2. Показати успішний досвід поєднання бізнесу та сім'ї.

Для проведення майстер-класів і семінарів було запрошено жінок-підприємниць, які розповідали історії власного успіху, ділилися секретами ефективної організації та ведення бізнесу. Під час проведення форуму спікерки розповіли про поєднання підприємницької діяльності та сімейного життя.

ПОЗИТИВНИЙ ДОСВІД

Незважаючи на нещодавній термін реалізації, ініціатива вже встигла набути значної популярності, про що свідчать не лише результати охочих відкрити власну справу та новозареєстрованих, а й коментарі, відгуки та звернення відвідувачів, а також тих, хто стежив за діяльністю Агенції сталого розвитку міста та Платформи взаємодії «ПРОСТІР».

У майбутньому організатори планують реалізувати подібну ініціативу в усіх районних центрах області – це допоможе жінкам подолати вагання щодо започаткування власної справи, а також сприятиме розвитку жіночого підприємництва та зниженню рівня безробіття серед жінок області.

КОНТЕКСТ

У системі регіональних відносин важливе місце посідають малі міста, оскільки саме в них проживає приблизно 13 % населення України і їх функціонування значною мірою обумовлює функціонування навколишніх сіл. У Таращанському районі проживає понад 30 тис. жителів, із них більш ніж 10 тис. – у м. Тараща. Проблеми зростання безробіття, зниження рівня доходів населення та підвищення рівня бідності великою мірою торкнулись і Таращанщини. Поліпшення рівня добробуту населення

м. Тараща через сприяння самозайнятості жінок, підвищення їхньої компетентності щодо економічного життя громади та можливостей впливати на місцеву політику може стати одним зі шляхів подолання зазначених вище проблем. Однак жінки не завжди мають достатній обсяг знань і практичних навичок для самоорганізації в царині розвитку самозайнятості, лідерства та ефективної співпраці з органами місцевого самоврядування.

ІНІЦІАТИВА

Ініціатива «Жіночий вимір успішної Таращі» покликана:

- підвищити компетентність безробітних жінок щодо створення власної справи та можливостей участі громади у формуванні місцевої політики та впливу на владні рішення;
- активізувати жінок до об'єднання для подальшої участі в економічному житті громади та процесі прийняття владних рішень;
- об'єднати зусилля місцевої влади, соціально відповідального бізнесу, активних НУО та окремих активісток для формування «дорожньої карти» з вирішення проблеми жіночого безробіття в м. Тараща;

ВИКОНАВЦІ

- ГО «Інформаційно-тренінговий центр громадських ініціатив»
 - ГО «СтоТолок»
- підвищити рівень порозуміння між корінним населенням м. Тараща та ВПО через спільну громадську діяльність із вирішення проблем громади.

ЩО БУЛО ЗРОБЛЕНО?

- На першому етапі було проведено робочу зустріч із мером міста та керівником Центру зайнятості, які задекларували свою готовність і бажання сприяти реалізації ініціативи.
- Наступним кроком стало формування команди однодумців, до якої увійшли науковці, тренери, практичні працівники, спеціалісти, представники органів місцевого самоврядування, місцеві депутати та громадські активістки, спільно з якими виконавці ініціативи напружували план практичної роботи.
- Результати спільної діяльності: проведення шести тренінгів на теми «Підвищення компетентності безробітних жінок щодо створення власної справи», «Підвищення компетентності безробітних жінок з питань отримання грантового фінансування» і «Вплив громади на владні рішення та контроль влади щодо

їх виконання»; організація двох виїзних тренінгів з метою набуття практичного досвіду та реалізації

можливості наглядно побачити приклади успішного розвитку самозайнятості жінок, а також їхнього ефективного впливу на прийняття владних рішень; проведення «круглого столу», на якому було задекларовано наміри щодо співпраці між місцевою владою,

місцевим бізнесом, НУО та місцевими активістками для формування «дорожньої карти» з вирішення проблеми жіночого безробіття в м. Тараща та розроблення «дорожньої карти» спільних дій.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ

- 1 Розроблено навчально-тренінгову програму для підвищення компетентності безробітних жінок щодо створення власної справи та можливостей участі громади у формуванні місцевої політики.
- 2 Навчання пройшло понад 50 безробітних жінок.
- 3 Створено групу місцевих активісток, які ініціюватимуть створення дорадчих громадських органів при місцевих ОДВ та ОМСВ.
- 4 Створено комунікативну онлайн-платформу на базі ФБ, на якій місцеві мешканці мають змогу обговорювати соціальні ініціативи та інші важливі питання громади.
- 5 Створено передумови для збільшення кількості самозайнятих жінок у м. Тараща та покращено добробут родин місцевого населення і ВПО.
- 6 Розроблену проектом навчально-тренінгову програму передано до Київського обласного

центру зайнятості для використання у процесі навчання безробітних жінок.

- 7 Активізовано жіноцтво м. Тараща до участі в громадському житті, формування місцевої політики та контролю владних рішень.

Окремо зауважимо, що ініціатива мала резонанс не лише серед населення міста, але й серед громад району. Так, громада Кислівської сільської ради звернулася до виконавців проекту з проханням долучитися до участі в проведенні заходів. У результаті співпраці з громадою Кислівської сільської ради було створено Жіночу консультативну раду як дорадчий орган при органі місцевого самоврядування, яка розпочала активну діяльність щодо організації самозайнятості жінок шляхом облаштування «зелених садиб» та активної участі у впливі на прийняття владних рішень і контролі влади щодо їх виконання.

ВИКЛИКИ

Політична та економічна ситуація в Україні не сприяє формуванню в населення високого рівня впевненості у спроможності вдалого функціонування за умови реєстрації самозайнятості, наприклад як фізична особа – підприємець, та розумінню населенням можливості бути ефективним механізмом впливу на прийняття владних рішень органами місцевого самоврядування.

Необхідними є проведення просвітницької роботи серед населення шляхом організації навчання у формі тренінгів, семінарів, «круглих столів» тощо і надання можливості практично познайомитись із вдалими прикладами організації самозайнятості та активної громадянської позиції.

Проект ПРОМІС у соціальних медіа:

@PLEDDG1

pleddgproject

PLEDDG Project

PLEDDG Project

ПРОЕКТ «ПАРТНЕРСТВО ДЛЯ РОЗВИТКУ МІСТ»

вул. Щекавицька, 30/39, офіс 27, Київ, 04071
тел.: +38 044 2071282
факс: +38 044 2071283
office@pleddg.org.ua

www.pleddg.org.ua